

Leipomoalan tavoitteet tulevalle eduskunnalle ja hallitukselle

Julkaistu: 01.04.2015

Leipomoala edellyttää tulevalta hallitukselta ja eduskunnalta ratkaisuja, joilla parannetaan yritysten kilpailukykyä. Tämä tulee toteuttaa yritystoimintaa helpottavilla veroratkaisuilla (palkkojen sivukulujen alentaminen yms.) sekä toimenpiteillä, joilla vähennetään byrokratiaa yrityksissä. Tuontituotteille on saatava myös käytännössä samat pelisäännöt (valvonta ym.) kuin kotimaisella valmistuksella.

Sen sijaan toimialan kilpailukykyä heikentäviä haitta- ja valmisteveroja, kuten esimerkiksi sokeriveroa, ei tule missään tapauksessa toteuttaa! Toteutuessaan sokerivero (tai leipomoalalle laajennettu nykyisen kaltainen makeis-, jäätelö- ja virvoitusjuomavero) olisi yksi uusi työllistävä velvoite leipomoyritysten byrokraattiseen viidakkoon. Haasteita leipomoalalla on jo muutoinkin riittämiin.

Suomessa on tällä hetkellä noin 700 leipomoalan yritystä eli leipomoa ja/tai konditoriaa. Noin kolmannes maamme elintarvikealan yrityksistä on leipomoita ja/tai konditorioita, ja niistä lähes kaikki ovat perheyrityksiä. Leipomoala on myös alueellisesti merkittävä työllistäjä. Ala työllistää suoraan n. 9 000 henkilöä eli työntekijöitä, toimihenkilöitä sekä yrittäjiä, heidän perheenjäseniään tai yrityksiin palkattuja johtajia. Leipomoala on siten hyvin työvoimavaltainen ala muuhun elintarviketeollisuuteen verrattuna. Leipomoiden ja konditorioiden osuus koko elintarvikealan työvoimasta on noin 27 prosenttia, vaikka alan osuus koko elintarvikealan tuotannon bruttoarvosta on vain noin 10 prosenttia. Leipomoalalla työvoimakulut ovat korkeat (keskimäärin noin 33 % liikevaihdosta) ja siksi kynnyks työllistämiseen kasvaa. Leipomoalalla on vanhakantainen täysin joustamaton työehtosopimus, minkä johdosta mahdollisuudet työaikajoustoihin ovat minimaaliset. Lisäksi on syytä huomioida, että suomalainen leipomoala ainoana teollisuudenalana maailmassa maksaa 100 %:lla korotettua palkkaa klo 21-06 välillä tehdystä työstä.

Kilpailutilanne leipomoalalla on tiukka ja viime vuosina tilannetta on entisestään kiristänyt tuonnin kasvu ja kauppojen ns. paistotuotteiden tarjonnan lisääntyminen. Suurilla volyyymeilla ulkomailla valmistettavien paistotuotteiden hinta on usein edullisempi kuin korkeammilla työvoimakustannuksilla ja pienemmällä volyyymilla Suomessa valmistettavien vastaavien tuotteiden. Aikaisemmin suurin osa Suomessa myydystä leivästä oli kotimaassa valmistettua. Tällä hetkellä tuontituotteiden osuuden arvioidaan kattavan jo viidenneksen leipämarkkinoista. Ulkomailta tuotuja paistopistetuotteita markkinoidaan kuluttajille tuoretuotteina, vaikka tosiasiaassa ne on valmistettu ja pakastettu jo useita kuukausia aikaisemmin ennen Suomeen toimittamista. Tuontituotteet näyttävät tekevän kauppansa kuluttajalle myös korkeamman suolapitoisuutensa vuoksi. Suomalaiset viranomaiset ovat huolissaan kansalaisten liiasta suolan saannista, mutta pyrkivät alentamaan sitä vain rajoittamalla suolan käyttöä kotimaisissa elintarvikkeissa.

Byrokratia leipomoalalla, kuten koko elintarviketeollisuudessa, on valtaisa! Erilaisten vaateiden ja velvoitteiden toteuttaminen nielee suuren osan leipomo- ja konditoriaoyrittäjien arjesta. Erilaiset velvoitteet ovat usein toisilleen päällekkäisiä ja siten täysin turhia. Vuosien varrella on perustettu lukuisia työryhmiä selvittämään byrokratiaa elintarvikealalla, mutta mihinkään todellisiin toimenpiteisiin byrokratian vähentämiseksi ei kuitenkaan ole ryhdytty. Elintarvikealalla käyttöön otettu uusi Oiva-järjestelmä on oma lukunsa. Ajatukseltaan se voi olla hyvä, mutta valvontatulosten julkaisutavaltaan epäonnistunut ja mielivaltainen.

Suomalaisten leipomoiden ja konditorioiden toimintaedellytyksiä on helpotettava, jotta ne menestyisivät kilpailussa myös tulevaisuudessa. Vain siten ne pystyvät työllistämään ja tuomaan elannon sekä työntekijöilleen että yrittäjille itselleen.

LEIPOMOALAN TAVOITTEET VUODEN 2015 HALLITUSOHJELMAAN

Kilpailukykyä veroratkaisuilla

- Kokonaisverokuormaa ei saa nostaa – ei arvonlisäveron korotusta
- Ei myöskään ylimääräisiä haitta- ja valmisteveroja heikentämään edelleen kilpailukykyä – Ehdoton EI byrokraattiselle sokeriverolle!
- Veroja ja/tai veroluonteisia maksuja alennettava (palkan sivukulut yms.), mikä mahdollistaa myös uusien työpaikkojen syntymisen

Byrokratian vähentäminen

- Päällekkäisistä määräyksistä sekä turhasta byrokratiasta ja säätelystä päästävä eroon. On aika ryhtyä konkreettisiin toimiin – ei perusteta enää uusia työryhmiä selvittämään asiaa!
- Lainsäätäjän on huomioitava paremmin yrityksille tulevat kustannukset lakeja säädettäessä – Esim. uusi EU:n elintarviketietoasetus, jonka vaatima pakkausmerkintä uudistus aiheutti yrityksille suuret kustannukset jo vuonna 2014 ja tulee aiheuttamaan kansallisine lisävaatimuksineen (mm. voimakassuolaisuuden raja-arvon laskeminen) suuret kustannukset uudelleen myös vuonna 2016
- Oiva-valvontatietojen julkistamisjärjestelmä aiheuttaa paljon lisätyötä ja on valvontatulosten julkaisutavaltaan epäonnistunut ja mielivaltainen

Tuontituotteille myös käytännössä samat pelisäännöt kuin kotimaiselle valmistukselle

- Tuontituotteille samanlainen valvonta ja muut säännöt kuin kotimaiselle valmistukselle – tämän tulee toteutua myös käytännön valvontatoiminnassa

Lisätietoja:

Suomen Leipuriliitto ry:n toimitusjohtaja Mika Väyrynen p. 0400 887761 ja
puheenjohtaja Jari Elonen p. 0400 642454.